

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIO

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

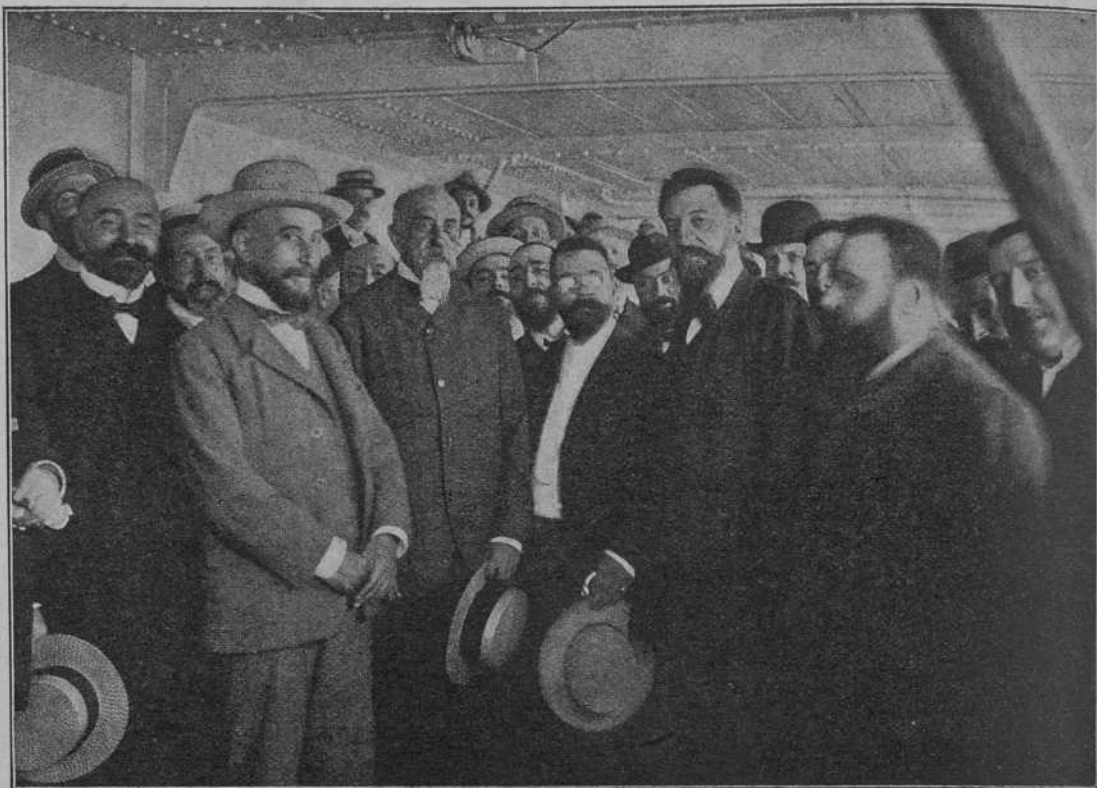
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

¡A L' ARGENTINA!—LA EMBAIXADA COMERCIAL CATALANA

Els comissionats, á las escalas de la Pau, embarcantse en la golondrina que ha de portarlos al trasatlántich.

LA EMBAIXADA COMERCIAL CATALANA

La Comissió, de la qual formen part els Drs. Kanoia y Zulueta, a bordo del *Kana Maria Cristina*.

CRONICA

AL tornar de fora, ahont hi havia passat una temporada, vaig pendre á l'estació un carruatje de aquells que 'n diuen de familiar, y després d' ensenyar la roba del *mundo* als carrabiners, que van examinarla ab gran detenció, y de declarar als guardas de consums que no portava res de pagc, ja a punt de arrancar va preguntarme 'l cotxero de la brusa blava:

—¿Hont hem de anar, senyoret?

—Granvia, 205.

—E-tá bé.

Era ja una hora avansada del vespre y feya una calor sofocant, humida, enganxadissa, de aquella que sols se sent á Barcelona, després de po-ta de sol, y ab més forsa y feixuguesa que may, quan s' arriba de fora, ahont s' ha pogut respirar durant algún temps la brisa del mar ó l' oreig de la montanya.

—Vaja, ja torném á serhi... ¡S' ha de suar!—exclamava per mi mateix, mitj amodorrat per l' ambient caliginós.

Y com si 'l carruatje sentís la mateixa nyonya, anava rodolant pausadament per sobre l' empedrat, encomenantme una especie de son mitj-lúcida, que á penas me deixava fer cárrech de la ruta que seguíam, pels llarchs carrers, entre interminables rengleras de fanals y plátanos

Casi havia perdut la noció del temps; á la duresa

ressonant del empedrat de las Rondas havia succehit el sotragós bressoleig de un altre pis plé de clots y depressions de totes menas... Vaig comprendre qu' eram al carrer de casa, á la Granvia, y 'l carruatje anava seguint, amunt, amunt sempre, balancejantse de dreta á esquerra, com un bot en dia de trángul... Y amunt y sempre amunt.

—Pero es possible que no hi haguém arribat encare?—pensava.

Fins que trayent el cap per la finestra, vaig veure á no molta distancia destacantse entre la sombra de la nit la massa de la nova Plassa de toros, semblant á un gran cubell.

—¿Ahont me portéu?—vaig dir al cotxero, donantli una estiragassada á la brusa.

—Ayay, ahont vosté m' ha dit: al número 205.

—Pero si casi ja som á la Creu Cuberta... El número 205 cau entre 'ls carrers de Muntaner y Casanovas.

—Aixó seria en altres temps, no avuy... ¿Qué no sab que s' ha cambiat la numeració de las casas?

—Aquesta sí qu' es bona. Veliaquí que torno á ciutat, després de cinch ó sis senmanas de ausencia, y 'm trobo que no sé 'l número ni de la casa que habito. Sort que la conech de vista. Vaja, giri, giri, que quan s' haja de parar ja l' avisaré.

Desferem una bona part del camí, y al trobarme enfront de la casa ahont tinch el meu domicili, varem pararnos. Desseguida, llambregada á la placa blava ab números blancs, nova de trinca, colocada sota la llosa del balcó y ab no poca dificultat, perque era fosch, vaig veure que ostentava 'l número 563.

Durant la meua absència, m' havian corregut la friolera de 358 números, com si durant aquest temps, s' haguessin edificat 358 cases... y tot aixó á pesar de la vaga dels paletas.

Vaja que aquestas cosas no 's veuen més que á Barcelona!

La numeració de las casas del casco antich, quan encare existían las murallas, va ferse ab un tino tan especial, que al foraster que per primera vegada visités la ciutat no li era possible perdres ó extraviarse ni que anés pels laberintos de carrerons més intrincats. Encare avuy no li cal molestar á cap municipal si va de días, ni á cap sereno, si circula de nits, per orientarse degudament.

Hi ha una regla que no falla. Trobis allá ahont se trobi, tiri sempre carrer avall, es á dir seguint la numeració de las casas, dels números majors als menors; no se separi per res de aquesta norma, en els carrers afluents qu' emprengui, y més tart ó més d' hora anirá á raure á la Rambla y al punt més céntrich de aquest passeig, es á dir, al Plá de la Boqueria, vulgarment conegut per Plá del Os.

Aquesta forma de numeració divergent que parteix de un punt céntrich es racional y lógica; ve á ser una especie de fil de Ariadna, qu' en moltes ocasions pot prestar un bon servey als transeunts propensos á perdre l' esma.

Y á pesar de tot no va tenirse en compte pera res, en els carrers del Ensanche. Aqueixos carrers, oberts á dret fil entre las mansanas de casas semblants á presas de xocolata, dintre de la seva senzillés geométrica 's prestan á ocasionar no pocas molestias y incomoditats. Sobre tot els transversals, ó siguin els qu' están orientats de Llevant á Ponent, carrers sense principi ni fi, que van, com si diguessim, de riu á riu, de Llobregat á Besós. Pels que no 's coneixen prou be, es un problema sabut ahont cau poch més ó menos el número tal ó qual corresponent á una casa determinada.

Casos se donan de anarla á buscar per la dreta del Passeig de Gracia, y un després de rodar molt temps, s' ha de fer un bon tip de caminar anant á trobarla molt enllá per la banda esquerra.

Menos mal els carrers orientats de Sur á Nort, ó sigui del mar á la montanya. Respecte á aquests, sabent que la numeració comensa al sortir del casco antich de Barcelona, es més fácil encaminarse directament al número que 's busca; pero per lo que atany als altres, als transversals, no sembla sino que se 'ls haja numerat á posta pera fastidiar al públich.

Y escoltin ¿per quín extrany caprixo en lloch de anar els números de Ponent á Llevant, no havian de posarlos de Llevant á Ponent qu' es la direcció del curs aparent del sol, ó del moviment real de la terra? Váginho á saber. Se coneix que 'ls que s' encarregaren de aquest assumpto no 's paravan poch ni molt en materias astronómicas.

La comissió central ó sigui la dels embotellats, es la que te al sen cárrech lo referent á la numeració de las casas de Barcelona. Y s' ha de confessar que ho ha fet molt malament en una forma rutinaria, y sense tractar de introduhir la més mínima reforma.

Dat que fos necessari regularisar la numeració de las casas del Ensanche á fi d' evitar salts y números repetits, qu' eran causa de lamentables confusions, podia ferho de una manera regular y apropiada, sobre tot en lo referent als carrers transversals, que son els més peluts. Al efecte, podia fer servir de

GÉNEROS QUE 'NS SOBRAN

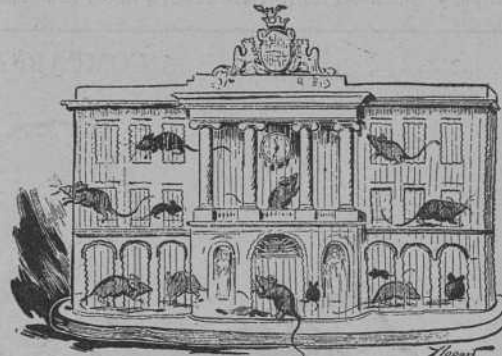
LO QUE 'LS COMISIONATS CATALANS HAURIAN DE DESPATXAR Á BUENOS AIRES

Si la discreta Embaixada
vol servirnos de debó,
ha de mirar si hi coloca
aixó...

y aixó...

Y hasta aixó.

punt de partida de la numeració, el Passeig de Gracia, qu' es la arteria principal de la ciutat nova. Si no 's volia donar—lo qual fora millor—un nom distint del que tenen á las vías de la esquerra, deixant el que portan á las de la dreta, fins conservántlas'hi 'l mateix que tenen, ab sols afegir al nom del carrer l' inicial D (dreta) ó E (esquerra) s' hauria pogut posar á las casas respectivas el número d' ordre corresponent, comensant á una y altra banda pel Passeig. Aixís, la major elevació del número indicaria la major distancia del Passeig y res més fácil que trobar la casa que 's busca ó be orientarse degudament per dirigits'hi. Y com en las inmediatecions del Passeig es ahont l' edificació es més compacta, els números que s' hi haguessin posat ara serían ja definitius.

Perque avuy no estich massa segur del número 563 que m' han adjudicat. ¿Quí m' assegura qu' en un plasso més ó menos llunyá no tornin á canviar-me'!

De fora he tornat, com acabo de dir, plenas las orelles y fins afectat el cor dels planys dels pobres

pagesos, qu' esperan en va 'ls beneficis de la pluja.

La terra está resseca, empedrehida: las plantas recargolan las sevas fullas: es el llenguatje que usan per expressar que tenen sed. Si vejessin las vinyas tan plenas de rahims, que s' han quedat petits com grans de rosari y van pansintse á marxas dobles: creguin que fan llástima.

—Senyor, senyor... ¿cóm ens ho arreglarém si no plou?

Dada la inutilitat de las rogativas, y otras imploracions análogas, vaig concebir un projecte pera satisfere els anhels de aquella bona gent.

La realisació de aquest projecte depen en un tot dels regionalistas del Ajuntament de Barcelona. Ells son els únichs que poden fer ploure.

Ja sé que aquest any, molt al revés del passat, tenen motius d' estar molt tristos; pero ¡que dimontril... no hi pensin ab la derrota que se 'ls espera en las próximas elecciones municipales: fassin de las tripas, cor, y encare que sigui improvisadament, posin fil á l' agulla, pera celebrar de una manera ó altra las festas de la Mercé.

Es l' única manera de fer ploure. Festas á Barcelona, pluja segura. Está probat, per una llarga experiencia jamay interrompuda.

Jo m' creya que 'ls alegroys del any passat, y aquell afany criaturesch ab que s' atribuhían tot el mérit de las festas de la Mercé, 'ls hauría servit enguany, per perseverar en la mateixa deria. Pero m' olvidava que 'ls perdigots tenen corda per poch temps, y 's cansan de tot. Es la seva flaca. Els seus

entussiaemes van apagarse ab las lluminarias. Se diría que 'ls gegants que assistiren al concurs se 'ls ne van emportar, al sortir de Barcelona, ó que se 'ls varen tragar á mitjas el Drach de Vilafranca y la Patúm de Berga: ó que van quedar evaporats al donarse las últimas escombradas á las solitarias salas ahont se celebrá aquella famosa exposició de art antich, qual catálech no sortí á llum fins á la vigilia de tancarse, es á dir quan ja no podía prestar cap servey á ningú.

Ja sé que ara per més que 'ls preguin, dirán que no hi ha temps per organizar ni una sortija.

Pero que consti, á lo menos, que ja no son bons per res, ni per fer un petit favor á la angustiada agricultura del *terrer* de Catalunya.

P. DEL O.

À UN BARBER

Jutjant pel que diu la premsa hi comprés, noy, que 'l teu art se te 'n va á can Paquetilla, ó, si vols, á can Pistras.

Aixó no m' causa extranyesa, perque, si haig de serte franch, els barbers avuy ja 'ns sobran per deixa'ns nets y pelats; puig el govern y els burgesos saben tan bé d' *esquilar* que, per 'quí un cop de navaja,

COMPARSA ELECTORAL

— Junts enpendrém els traballs,
junts anirém á las urnas,

junts farém alguna trampa...
y junts rebrém la gran tunda.

y estisorada per 'llá,
resulta ab las sevas tretas
que 'ns deixan el pel á rón,
y en lloch de darlos propina
ells te donan estofat.

Y si algun cop tú t' hi enfadas
y no 't vols deixa' afeytar,
ab un raig de such de freixa
t' aromatisan el cap,
ó bé 't portan á la torre
per viure allí á tot estar.

Esta clá, ab aquests bons tractes
ne fan motts de parioquiáns,
y per xo troben vosaltres
que ja apenas feu un ral

Pero, així y tot, no t' espantís
ni pleguis encare l ram,
que 'l públich ja se 'n adona
que 'l deixan massa pelat;
y com que are está de moda
lo portá 'ls cabells molt llarchs,
y 'ns trobém que per la culpa
dels senyorets governants
ni 'l clatell, ni la butxaca,
ni 'l ventre ho portém com cal,
no sería gens difícil
que aixó 's cambiés molt aviat
y barbers y barbería
se 'n anessin á can Taps.

JOANET DE GRACIA

UNA TROBALLA

La familia Cabiróns está sopant. Després de varis plats, *cuya enumeración no hace al caso*, apareix la criada portant com en triunfo una gran plata, ahont fumeja una pirámide de carn á la brasa que talment sembla estar dihent: ¡Menjeume!

—¡Aquí van las costellas d' anyell!— exclama la doméstica, depositant alegrement sobre la taula la sustanciosa presentalla.

Totas las bocas s' obran pera llensar un crit de sincera admiració.

—¡Qué bonicas! ¡Qué frescas! ¡Aixó es carn bona y sanitosa!—

Envanesuda ab l' éxit d' aquell plat, del qual ningú més qu' ella 'n tenia notícia, la senyora Cabiróns s' apressura á recullir els llorers que la familia está escampant sobre la taula.

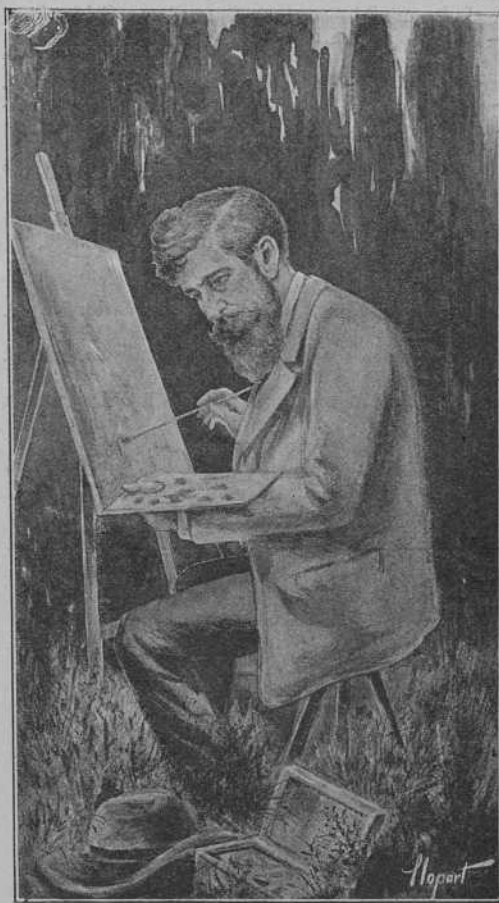
—Aquesta lleminadura—diu—me la deveu á mí. Jo las he descubertas aquestas costellas.

—¿Tú? ¿Ahónt?—pregunta 'l marit, *gourmet* insaciable, que sab molt bé «ahónt té la má dreta», se'góns ditxo seu, en qüestions de paladar.

En breus paraulas, la senyora explica 'l cóm y 'l qué de la cosa. Feya temps que se 'n queixava á la criada.—Tuyetas, aquesta carn que porta no pot anar.—Senyora, es la millor de la plassa.—Donchs si segueix aixís, acabarem per excluhirla de la nostra cuyna. Perque, la veritat sigui dita, en materia de carns, Barcelona es la població més mal servida del món, y 's necessita tenir molt bona gana y millor dentat per atrevirse ab las piltrafas que 'ls nostres carnícers ens endossan.

—Pero veus'aquí que aquesta tarde—segueix dihent la senyora Cabiróns—al passar per davant d' aquesta tenda nova que s' ha obert aquí al cantó, me 'n adono d' aquest bé de Deu de costelletes d' anyell, tan frescas y palpitants que semblavan encare vivas. «¡Al fi!—hi pensat.—¡Al fi podrém menjar una caixalada de carn pura y sustanciosa!» Me 'n entro á la tenda, las compro totas... y aquí las tenu. ¿Veritat que 'l plat es una verdadera troballa?

EN PLENA NATURALESA

—Tot es hù pintar aquí, á l' abrich d' aquests arbres, ó atravessar la plassa de Catalunya á la sombra d' aquells altres!...

—¡Un requisit digne dels àngels!—respón el senyor Cabiróns, ab la boca plena.—Ja cal que diguis al home de la tenda...

—¿Qué? ¿Que sempre que tingui costelletes d' aquestas me las guardi? Pots contar que ja ho hi fet. Y m' ha promés complaurem. Pero, lo qu' ell m' ha dit: «Aquestas cosas no 's presentan cada cinch minuts. A Barcelona sembla qu' estigui privat el venir carn bona. No obstant—y m' ho ha repetit dugas ó tres vegadas,—el día que ab las mevas manyas me pugui proporcionar un animal com aquest, li asseguro que 'm recordaré del seu encàrrech y primer será vosté que ningú.»

—¡Visca 'l carnicer de la tenda nova!—cria 'l marit, empassantse casi sense mastegar la tercera costelleta.

—¡Visca!—responen á coro els demés, contagiats pel exemple y ben consensuts de que, efectivament, feya temps que 'l seu paladar no havia saborejat un plat de tan delicada finura.

Acabadas las costelletes que, tendras y apetitosas com son, desapareixen en un instant, en els plats de la familia Cabiróns no hi quedan més que 'ls ossos; uns ossos tot tendrúm, bonichs, petitets, tous com mantega...

—¡Quína festa hi farà 'l Leal!—diu el senyor, mi-

rántse'ls ab inefable delicia y llepantse encare 'ls bi-gotis.

— ¡Ja ho crech! — contesta la muller. — Crideulo.

— ¡Leall!... ¡Leall!...

Pero 'l gos, que habitualment á l' hora de menjar no necessita avisos per acudir á la llista, fá 'l sort.

— ¡Leall!... ¡Vina, Leal, que tens un plat extraordinari!...

Tampoch compareix.

— ¡Es extrany! — diu el senyor Cabiróns. — Ab l' olor solzament ja hauria de ser aquí.

— ¡Y tall! — anyadéix la senyora. — Potser may ho havia fet aixó d' amagarse á l' hora de sopar.

— ¿Vols dir qu' está amagat?

— ¿Y donchs?... ¡Per forsa!

Una mica intrigats, comensan á buscarlo pel pis.

— ¡Leall!... Surt, Leal! ¿Ahont t' has ficat?

Tot es inútil: el gos continúa donant la callada per resposta.

Cridan á la minyona, qu' está trafiquejant per la cuyna.

— Tuyetas ¿ahont es el Leal?

— ¿El gos?... Oy, qu' es cert!... Ara recordo que desde 'l mitj día no l' he sentit. Potser ha tocat el dos.

— ¿Ell? ¿El Leal fugir? No digni aquestas ximple- rías... Sempre que se 'n va, torna. Además ¿qué ha deixat la porta oberta vosté?..

— Sí, un moment, llavors que ha vingut l' escom- briayre... —

El matrimoni Cabiróns, alarmat, se consulta ab els ulls. Es molt raro tot alló. Fagir d' aquell modo, un gos que com qui diu forma part de la familia...

— No hi ha més! — exclama per fi 'l senyor, com- prenent qu' es necessari aclarir el misteri: — baixi y preguntí a la portera si 'n sab alguna cosa. —

Tan conmoguda y extranyada com els senyors, la Tuyetas se precipita escalas avall... y als poch moments torna á pujar, esbufegant com una loco- motora quan pren l' arrencada.

— ¡Ay senyora!..

— ¿Qué hi ha?

— ¿Sab qué m' ha explicat la portera? Diu que 'l gos, en efecte, se 'n ha anat al carrer.

— ¿De veras?

— Sí senyora: un cop al carrer, s' ha ficat á la tenda nova d' aquí al cantó... —

A la familia Cabiróns el cor els fa un salt.

— ¿Y qué?

— ¡Y... ja no l' ha vist sortir més!..

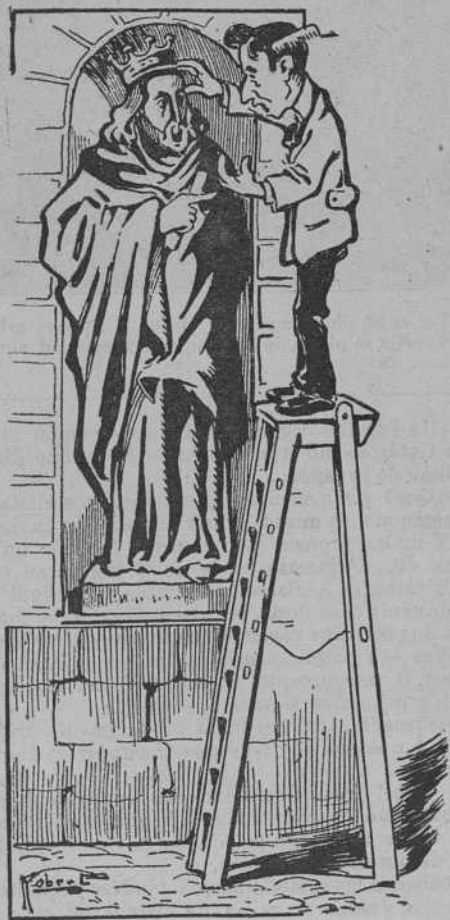
— ¡Ave María puríssima!.. —

Illuminats per aquella revelació inesperada, se- nyor, senyora, fills, filles, tots llensan á l' hora 'l mateix crit:

— ¡Eran las sevas costellas!..

A. MARCH

EL REY DON JAUME

— ¿Que m' esteu prenent el pel?
— Al contrari, que li arreglo á ff de que quan vingui
l' altre á visitar-lo 'l trobi ben endressat.
— ¡Ah! ¿Tant mateix vé?

QUI RABÍA, QUI RIU!..

Davant de casa hi ha un niu
que guarda dugas aucellas:
d' aucellets, bé prou n' hi van
á rondar per 'quella acera!

Las dugas son sens pietat
guardadas á casa seva
d' un modo tan cuydadós
que doblega als que las cercan.

Els dos baylets preferits
fan senyals á n'e las nenas,
y ellas ab uns grans recels
se 'ls miran per las esclatxas.

Ab els ulls dalt, passen jorns
els futuros que las vetllan,
y rabfan com uns boigs
perque parlals' hi no 'ls deixan.

Jo que ho veig per tots indrets.
(com també he passat las mevas)
em passo ratos tan bons
mirant desde la finestra
que no me 'n moch casi may
fins que 'm ve y diu la costella
'ném espós meu, ja está á punt,
aném que la taula espera
y aixó passa per igual
al mitj día, com al vespre.

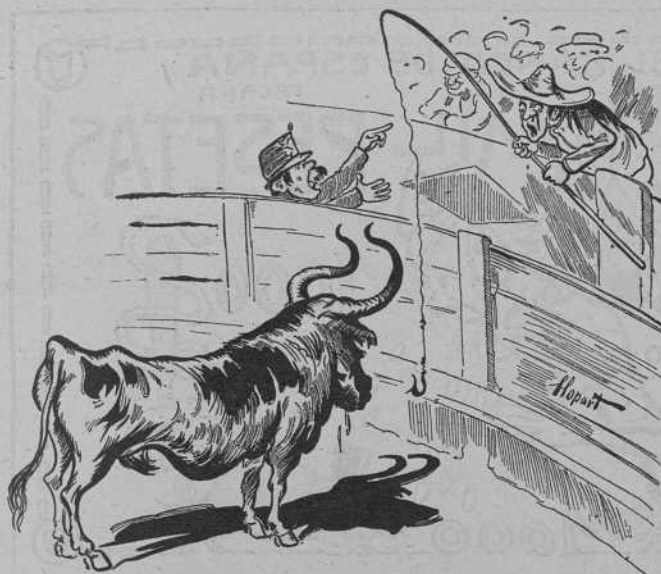
Llavors jo encar m' en rich mes
dels qu' á baix se desesperan,
y felis com mes no 's pot,
veyent que ja la tinch meva,
me 'n vaig ab ella á brasset
tot tirantnos amoretas!..

G. PEROCAFO Y RAS

LA MAR DE CORONAS

L' exemple va cundint.
Després de la loteria d' Hamburg, la de Budapest.

DESDE 'L TENDIDO

—¡Eh!... ¡Fuera de aquí con ese trasto!
—¡Ay ay!... Jo 'm pensava que la pesca del bou ja estava autorisada.

Sinó que aixís com els alemanys ens prenfan el pé... y 'le quartos parla'ctno de *marchs*, els húngaros ens volen pendre una cosa y altra ensenyantnos una barbaritat de *coronas*.

¡Y que vajin dihent que 'ls fills de
.....*las libras*
montañas de Hungría,

com cantan en els *Miggyares*, no mes son bons per adobar calderas!... També ho son per venir á Espanya á *fer* pagedos per medi d' aquestas rifa^s fabulosas, qual primer premi, *eventualmente en el caso más feliz*, pot passar d' un milió... de coronas, moneda nacional que, tradu'hida al nostre sistema monetari, equival á una peseta ab quaranta dos céntims.

¿Qué ñimontri tindrà la nació espanyola que tots els que volen fer una rifa ó rifarse á algú venen aquí á buscar clientela?

Dumenge, encaixat dintre del meu diari, vaig rebre'l prospecte. Els asseguro que n'hi ha per llogarhi caderas... de *rejilla*, ara que som al estiu. May l' art de daurar la píldora havia arribat tan enllá.

Apartanteo del rutinari camí trassat pels explotadors de la *loteria* d' Hamburg, que 's limitavan á apilar números y mes números, presentant els milions dels premis sense salsa ni amaniment, els propagandistas de la de Budapest fan la cosa á la moderna y procuran con

vence al lector de que no hi ha al món res tan natural ni potser tan convenient y necessari com agafar un sobre, omplirlo de bitllets de Banch y enviarlo á Hungría pel correu, desde ahont la casa tal tindrà la bondat de remetre's el bitllet que ha de ferno's felissos.

La combinació está presentada ab una claretat tan pasmosa que no deixa lloch al menor dupte. Alló son fabas contadas. En tres temps se fa tot. Primer: desembols del diner. Segón: remissió del bitllet. Tercer: arribada de un sach de coronas, import del premi.

Y per si al desconfiat lector li quedés alguna sombra de zel, en el referit prospecte hi ha una historia, contada ab singular galanura, que demostra com dos y dos fan treze la segura eficacia de la rifa de Budapest.

Escóltintla, qu' es bonica.

Se tracta de dos amichs, el senyor Fanchon y 'l senyor Lenard. Engrescats ab la lectura del programa de la *loteria*, envían á buscar un bitllet que no 'ls costa mes que 88 franchs —¿Vols dir que treurém?— pregunta en Lenard, que á la quinta no ha quedat del tot convenut. —Naturalment que sí; y una sort de las grossas— contesta en Fanchon, que sab molt bé que la rifa húngara no

se 'n va ab miserias.

Arriba 'l día del sorteig y, justa la fusta, *nada* menos que 200.000 coronas corresponen als dos amichs, que per fer la cosa bé, se 'n van ells mateixos á Budapest, *ciudad* —segón canta 'l prospecte —*sorprendente, admirablemente situada, hermosa, rica y bien dotada de hermosas mujeres...* y de —encare que 'l prospecte no ho digui,—*espaviludisimos hombres*.

En vista d' un exemple tan matemátich y convincent, ¿quí será 'l que deixarà d' allargar una má

AL DISPENSARI DEL CARRER DE SEPÚLVEDA

—Dice l' alcalde que veci si da un poco de llet *materializada* á esta pobre criatura, que no vol crecer de cap de las maneras.

Enterats de que 'l Banch tracta de canviar tots els bitllets que té avuy en circulació, hem trassat aquests projectes de nous dibuixos, que creyém perfectament apropiats á las circunstancias.

per comprar un bitllet y de parar l' altra per esperar el premi?

Y ara, avans d' acabar, una observació amistosa als apreciables periódichs que 's prestan á fer la propaganda d' aquesta espléndida lotería.

Ja que 'l govern, ell sabrá per qué, no prohibeix dintre d' Espanya semblant... negoci ¿no podrián ells abstenirse d' anunciarlo?

Cert que 'ls quatre quartets, import del reclám, fan obrir l' ull, pero ¿y la moral? ¿y 'ls sagrats interessos del públich, no obligan á res?

Els diaris avansats, sobre tot, s' haurián de negar terminantment á la publicació d' aquest tentador prospecte.

Sisquera per evitar la abundant importació de co-

ronas que hi hauria á Espanya, si eventualmente en el caso más feliz un país nostre tragués la primera.

MATÍAS BONAFÉ

ESCENA DE TERRAT

La Paula que no ha sopat y es mossa d' astucia gran, se 'n puja á dalt del terrat en la nit de Sant Joan.

Veient gent ataleyada, volguent son destí sabé els hi diu:—Si 'm deixeu fé el sabreu d' una vegada.

MOSTRUARI DE BITLLETS

Al oferirlos al Banc, LA ESQUELLA ho fa generosa y gratuïtament, sense comissió ni tant per cent de cap classe, al revés de lo que 'l Banc acostuma á fer ab la nació.

Sols ab quatr' ous poso en clar
de tants quants esteu aquí,
quin ha de ésser son destí.

—¿Es cert? —No pot pas fallar.

Quan té 'ls ous, diu somrihent:

—La proba aviat la tindreu
vaig fins abaix, no 'us mogueu
que ja tornaré al moment.

Quan las dotze son tocadas,
torna á pujar al terrat;
tots li fixan, quan ha entrat
suplicantas las miradas.

—Parla—cridan—ab franquesa
¿que t' ha sortit? digas ¿qué?
y ella 'ls respón:—Ho diré:
juna truyta á la francesa!

L' HEREU D' HORTA

TEATROS

¿Saben en Bjørnson y l' Ibsen,
l' Hartmann y l' Hauptmann y tots
aquells dramatayres célebres
que procedeixen del Nort
y 'ns han omplert el teatro
de símbols y idees?... Donchs,
ara van á fer comedia
al mateix *Circo Español*.
Cansats de que al Paralelo
's deixi l' art á recó,
volen éills educá al públich
de tots aquells encontorns,

y alternarán ab els *tangos*
 «Quan despertém d' entre 'ls morts»,
 «Un enemigo del pueblo»
 «L' ànech de la selva» y molts
 altres dramas modernistas
 que 's donarán per seccions.

La intenció serà molt bona
 pero creyém *inter nos*
 que al desterrar de Montmartre
 l' actual género, com son
sevillanas, panaderos,
y pulgas... d' aquell art nou
 sols hi haurà un' obra que tingui
 verdadera acceptació:
¡Las ánimas solitarias!...
 que 'm sembla que 's farán molt.

NOVEDATS

La companyia d' ópera italiana que dirigeix el mestre senyor Baratta es notable per tots conceptes. En aquesta nova tungada s' hi han adherit valiosos elements que li donan el caràcter de primer ordre.

Va ferse 'l debut ab *Il Trovatore*, popular partitura de Verdi que va ser executada d' un modo acabat, distingintshi molt las senyoras Paolí y Campofior, posseïdoras abduas de una cultura artística ben acceptable y fent gala de unas veus bonicas y ben timbradas. El tenor D' Ottavi va ser l' héroe de la funció, essent ovacionat á cada punt pels acertats pinyols qu' enjegá. El senyor Gil Rey va posar aixís mateix el seu grà d' arena al bon éxit de l' obra de la que 'ls morenos ne surtiren en extrém satisfets.

Seguidament s' han posat en escena *La Bohème* y *Carmen*, óperas predilectas del nostre públich y quina execució per part dels artistes de Novedats no té res que desitjar.

TÍVOLI.—CIRCO EQUÈSTRE

Els artistes que componen el Trío *Angelo* y que han fet darrerament son debut conquistan cada nit la mar d' aplausos ab un treball cómic-acrobàtic de no poca dificultat. Enginyosos y ágils á la vegada, completan un número original que si per son caràcter resulta una mica exòtic, no deixa d' agradar, per xó, als aficionats á las cosas de circo.

L' empresa, que ha comensat la campanya ab bon auguri, continúa anunciant novetats sugestivas de tots els géneros (micos inclusiu) que aportarán segurament molta gentada al Teatro-pista del carrer de Casp.

GRANVÍA

Demá, dissapte, inaugura per fi sas funcions la companyia Vitaliani-Duse que ab tan d' interés esperan admirar els entusiastas amichs del art seriós y autèntic... *sin trampa ni cartón.*

La temporada serà de 20 funcions y els preus de abono, de localitats y d' entrada no poden ser mes econòmichs; de manera que si 'l públich no respón á la *llamada*, serà que careix de gust y no tindrà perdó de *Agathos*.

CONCERT «CATALUNYA NOVA»

En el *Teatro Nuevo* y ab un plé á vessar se celebrá diumenje passat el segón concert dels que duya anunciats. Las pessas del triat programa varen ser molt aplaudidas, al punt de que algunas d' ellas obtingueren l' honor del *bis*.

Els simpátichs coristas donaren una interpretació justa á las bonicas cansóns: *La nina encantada*, *Cansó de Taverna*, *L' Arbre Sagrat*, *El Rossinyol* y *El mal cassador*.

També foren repetita *Els Pescadors* de 'n Clavé, una de las composicions que ab més valentia y expressió canta la Societat «Catalunya Nova», institució coral que baix la batuta del Sr. Carbonell está guanyantse numerosas simpatias.

Esperém que 'ns ne donguin un' altre aviati. ¡Amunt y cants!

TEATRO ÍNTIM

Un feix de dramas íntims porta en Gual á la escena del clàssich Principal.
 Celebrém la noticia, pels pajesos...
 ¡feya que no plovia ja tants mesos!

N. N. N.

UN DIA AL CAMP

Deixém que 'l sol recremi, dona estimada, els casolots seriosos hont l' astre bat, y agafant la dressera, per la calada fugirém del incendi de la ciutat.

Semblan timent las pedras brasas encesas, escampant baf de flamas sa xafogor que 'l calat de las fullas dels tronchs sospesas amoreseix á trossos ab sa frescor.

Va robant energias la calor forta que aplanant nostres cossos ens fa dormir y en la mitj diada queda la ciutat morta com si estés convertida en un cementiri.

¡Es vritat que 'l sol cremi! Pero á plé ayre, devant d' un panorama tan esplendent, la escalfor de la terra no 's nota gayre y 'l sol sembla que s torni menos ruhent.

¡Mira al lluny! Un gimnasta d' alas negrosas que 's groxola entre volvas d' ambar y or... Més avall, á la sombra, guayta las rosas d' un roserar que amaga capolls en flor...

Més avall, una cuca de molts camas per un arbre s' enfla camí del cel y cobrintse de fullas fuig de las flamas que al gegant arbre torran de cima á arrel.

D' un marge á l' altre marge van las formigas ab la carga á l' espalla y el pas menut despullant ben trassudas de las espigas qu' en els camps vehins roban, el giá molsut.

A una banda y á l' altre las flors gulejan extasiant nostra vista els florits vergers hont se besan y jugan y balancejan clavellinas y dalias y violers.

Mira l' estesa hamaca de pols grisosa que va texint l' aranya de tronch á tronch y la branca fexuga que tremolosa sembla quan el vent bufa vara de jonch.

Mira al lluny las montanyas com van vestidas de morat, terra-sena, vert y vermell... y els rexats de las torres qu' están guarnidas de verdó entretexida com un serrell.

Y d' aquell serrell d' euras y fullaraca que s' emporta la vista com un imán, el color de las rosas viu se destaca y en la nostra retina fereix vibrant.

¡Escolta! ¡Escolta! Y mira la carretera per hont tornan els homes del seu treball, y formant boyras baixas de polsagn ra van passant apressantse pel pedruscall...

¡Escolta! ¡Escolta! La cansó nermosa que de sos llavis l' ayre se 'n du:

—Mentre 'm vulguis la vida 'm serà agradosa, de mon cor serás sempre la reyna tú —

¡Ja veus si son felissos! Fem com ells vía y estimém com estiman, ab tot lo cor, qu' es l' amor font de ditxas y d' alegría que ab sas ayguas de riallas se 'n dú 'l dolor.

¡Pero nó! Que s' acosta, quieta, callada la sombra somniadora de color gris...

Es el día morintse y es la vesprada que 's descapdella plena de dols encís.

Ves guaytant cap al lluny: el sol s' encloeta entre mitj de montanyas poquet á poch y apareix á ma vista l' hermosa nota com en calzer de molsa l' hostia de foch.

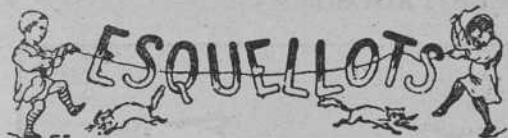
Per l' at-nósfera encare allavors esclata un volejar d' insectes d' élitres verts y d' escamas dauradas y alóns de plata, fent zig zags en el ayre, corrent incerts...

Y enfosquintse, enfosquintse, per la drassera de braset, farém vía vers la ciutat, y callant nostres llavis, la torrentera seguirém flns á veurens dintre poblat.

Refrescada la terra, la ciutat morta recobrará la vida y ens fará l'och...

En cambi en nostras venas la sanch somorta reviurá ab flamaradas d' amor y foch.

ANGEL VILANOVA

L'arcalde Boladeres, qu' estiuhejava á Concabella, vá tornar á Barcelona improvisadament, sense avisar á ningú, á estil d' estatua de Comendador.

No li fá por la calor.

Está disposat á tot pel bé de la ciutat. A no menjar, á no dormir, á asfixiarse, á regar las dependencias de la Casa Gran ab els dos rejolms de suhor que li regalimin per l' extrém de las patillas.

..

Molts y variats cálculs s' han fet á propósit dels verdaders motius del seu impensat retorn.

Creyan uns qu' emprengué 'l viatge, renunciant á las delicias del estiuheig, obehint á indicacions superiors, que l' induhiren á venir á posar fil á l' agulla en vista de las vinentas eleccions municipals.

Altres suposavan, que aquellas indicacions més aviat se dirigian á preparar el terreno pera la visita á Barcelona de D. Alfonso XIII, al objecte, cas de que 's realisi, que no tingui aquí una acullida inferior á la que ha tingut á Jaca.

Pero després s' ha vist qu' en quan á las eleccions l' arcalde de R. O. no té agulla ni fil.

Y que la projectada visita regia s' ha aplassat per una millor ocasió.

¿A qué, donchs, ha vingut?

Els ho vaig á revelar.

El Sr. Boladeres tenia mal de cor, y li es necessari recobrar la salut perduda.

Els éxits del arcalde republicá Sr. Marial, el brillo ab que va instituir la lactancia de las criaturas pobras, ab que va dotar de fonts d' aygua fresca la barriada de Montjuich, ab que 's disposava á destruir el pudrimaner de barracas infectas, inmedias al Paralelo... tot aixó li feya mal al pahidor.

Y va venir á posar las cosas de la Pubilla en son verdader estat.

No 's pot consentir que un arcalde republicá en vint dias de mando, casi borri 'l lema de la Casa Gran: *Peresa y desconcert*.

En l' última sessió municipal, va ser aprobat un vot particular del Sr. Jofra, proposant qu' en el pròxim exercici 's tregui á subasta l' arrendament dels consums.

Vels'hi aquí un vot particular... que té molt de particular.

Perque 'l Sr. Jofra, que per més senyas es sabater, ha tingut l' habilitat d' emportarse'n darrera seu á tots els regidors perdigots, presents á la sessió.

¡Bonas pastetas gasta 'l Sr. Jofra!

Aixís servissin per enganxar al honort municipal.

LAS BESTIAS DEL PARCH

EL PRESIDENT:—Bueno. Ens hem reunit per veure si, á pesar dels geps que porta al demunt, Barcelona ha de fer festas.

EL CAMELL:—¿Geps?... Demano la paraula.

LO QUE DIUHEN ELS PAGESOS

—Bé, ¿que hi ha festes ó nó enguany?

Un episodi de la sessió:

Al entrar el Sr. Cambó al Saló de Sessions, á possessionarse novament del càrrech, del qual havia sigut suspés, alguns individus que ocupavan la tribuna pública 'l saludaren ab un picament de mans.

Ingrat será ab els seus admiradors el regidor sardanista, si ara que torna á ser á la Casa Gran, no procura la creació de un cos de Alabarderos municipals.

Que ho fassi y no basqueji per comandant.

¿Qui més indicat qu' en Raymond Casellas?

A l' embaixada comercial que se n' ha anat á las Repúblicas del Plata á procurar nous mercats pera la industria catalana, li desitja LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, després de un feicíssim viatge, un bon éxit en la seva patriótica empresa.

¡Tant de bó pogués lograr l' exportació de lo que aquí sobra y la consegüent importació de lo que tanta falta fá!

Y al arribar aquí 'm vé, no sé per qué, á la memoria un párrafo del discurs de despedida, pronunciat en el banquet de la *Maison dorée*, pel Governador de la provincia Sr. González Rothwos.

«Brindo—va dir—por el rey de España, que cubrirá con su manto protector á la comisió que sale mañana para la Argentina.»

Ab perdó del Sr. Governador, crech que la Comisió expressada no tindrà necessitat de mantos ni abrigalls de cap mena, ni al sortir de la Península, ni durant la travessia, ni al desembarcar en aquells païssos.

Al sortir d' Espanya, perque encare aquí fa una calor insoportable.

Durant el viatge, perque 'ls comissionats ne sentirán molta mes sobre tot al atravesar la línea equatorial.

Y al arribar al terme de l' expedició, perque al desembarcar se trobaran ab qu' en els païssos del Plata, ja haurá comensat la primavera.

No son, donchs, mantas de abrich lo que necessita la producció espanyola.

Mes necessari li fora per respirar lliurement un bon descàrrech de impostos.

Y torném als famosos tapissos de la Seu de Sagossa.

El Ministre de Gracia y Justicia ha revalidat una

R. O. de 1866 que prohibeix la subasta d' obras artísticas, sens l' informe previ de l' Academia de San Fernando.

Y l' Arquebisbe ha respost al Ministre, donantli alguns antecedents sobre 'ls tapissos que s' intentan pulir, y alegant que 'l Cabildo obra en aquest cas mogut per una verdadera necessitat.

Es á dir: per una y altra part ens trobém encare en el período dels romansos.

Lo convenient en aquest cas sería, que 'l govern, enviés un delegat á veure 'ls tapissos.

Y que una vegada vistos, y després de consignar que li agradan molt, se 'ls emportés, á fí de depositarlos en un Museo.

Aixís, el Cabildo que tant poch els estima, y tals probas ha donat de no saber guardarlos, que laría radicalment curat de malas tentacions.

Seguint á la comitiva regia per certs andurrials escabrosos, va caure de la mula, 'l Director de *El Noticiero universal*.

¡Pobre Sr. Peris Mencheta! Aquell día ab una mica mes acaba las xufias.

Afortunadament, no va consumarse aquest sacrifici fet en aras de la cortesanía monárquica.

Servéixili al Sr. Quico lo sucehit de saludable advertencia: procuri en tots els cassos, afiansarse bé en els estreps y no caure may de la mula.

Ni del burro.

Un periódich extranger dona compte de l' última extravagancia de las senyoras yankees, que fan el viatge de recreo á Egipte.

Tal es la de ferse retratar disfressadas de momias. A tal efecte, un fotógrafo enginyós, després de ben faixadas, las fa colocar sobre un ataut de momia, y 'ls hi treu la fotografia.

Un cop la tenen, poden enviarla als seus promesos, entre 'ls quals s' hi contan no poch pescadors de dots, els quals al rébrela, podrán dir, fent l' ullet:

—Aquesta nena que aquí veuhen, no es la meva momia, es el meu momio.

Espigolat en una revista parisién:

«La jova y gnapa Mlle. X posseheix un protector rich, pero una mica avaro. Desde fa molts temps, eila procura ferli comprendre 'l seu desitj de obtenir un collaret de perlas.

El ricatxo va fent l' orni, fins qu' ella li diu:

—De lo que va á succehir tú sols ne tindrás la culpa: no vols tú qu'ets tan rich comprarme'l tot d' un plegat, donchs jo me l' aniré guanyant ab altres que no ho son tan com tú, perla per perla.

Y á horas d' ara, ja 'n té reunidas mes de la meytat.

Quan pedrega, es clar... cau pedra...
Quan plou, natural... cau aygua...
Y quan cau un ganivet...
es que no pot aguantarsee...

Tant si 'l mar, enfadat, ronca,
com si 'l domina la calma,
veus' aquí lo que hi he observat:
que sempre l' aygua es salada...

¿Tens salut y dona guapa
y una regular fortuna?
Donchs encare 't falta aixó:
una cara ben groixuda!

Si ets desgraciat no t' apuris
y carrégat de paciència!
Pensa ab Deu y ab tots els sants...
y ab els que viuhen de renda.

Agafeu quatre toreros
y quatre homes... com els altres;
y quan els tingueu reunits...
serán vuyt... la cosa es clara...

ENTRE GOMOSOS

—¿Ja has tornat de fora?

—Sí, *hombre*: l' amo de la fonda 'm marejava tant que volfa cobrar, que volfa cobrar... que al últim vaig dirli que 'm fes el compte... y me 'n he vingut cap aquí sense esperar-lo.

PREGUNTA Y RESPUESTA

—¿Qué es ara l' arcalde?

—No se lo sabría dir. ¡Como cada día el cambían!...

Podrás caure anant depressa;
podrás caure anant ab pausa;
podrás caure en un error...
pero may caurás... enlayre:

ANDRESITO

CANTARELLAS

Donan els pins grossas pinyas
donan els roures agláns
donan las fonts aigua fresca
y las donas desenganyas.

Els forners fan pans y cocas
las donas fan puntas finas
els soldats fan maniobras
y els clericals picardías.

Dígam, lo que vulguis, nena
ingrat, butxí, fins traïdor
pero no 'm diguis pas pobre
perque... tindrías rahó.

Quan te moris, nena hermosa
á n' el cel no anirás pas
puig ab la teva hermosura
als sants farías pecar.

Fou tan gran l' amor, àymía
que un jorn per tú vaig sentir
com gran fou, mal m' esta 'l dirho,
un any després mon olvit.

¿Vols sapiguer quants anys tinch?
Vaya unas preguntas, nena,
conténtat sols en saber
que tinch dinés á mans plenas.

¿Per qué soch tonto no 'm vols?
¿per qué soch lleig m' aburreixes?
Mes tonta y mes letja ets tú
que no tens ni una cinquena.

J. FARRÉS GAIRALT

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—Ma ri-a-na.
 2.ª ANAGRAMA.—Troca—Cartó.
 3.ª GEROGLÍFICH.—Espinas de una flor.

XARADAS

I

Per si t' *hu-dos-tres-quarta*
 que á mí 'm sembla que sí
 vaig á posarte en autos
 d' un fet, més bé d' un crim
 del qual n' ha sigut víctima
 la *Dos-tres-quart* Rossich.
 Un ximple, un mala llengua
 al senyor rectó ha dit
 que una nit en sa casa
 vá sentir grossos crits
 y una veu mascle, irada

DE PUNT AL SOL

PICARUL

—Esos que quieren achugar el déficit del Achunament, ¿no podrían venir aquí á achugarme la sudor?

blasfemias proferint,
 Y com que 'l rector nostre
 es molt amich dels rics
 crech que *li passava algo*
 y ara *dos* del que 't dich
 se troba abandonada
 per culpa d' aquell rubí
 y *primera-girada*
 pá té per doná al fills.

J. COSTA POMÉS

II

La *primera* una vocal,
 musical es la *segona*,
 la *tersa*, també aixó dona
 y *quart-invers* mineral.
 Si vols coneixe el *total*,
 es el nom d' un meu company
 ab el que ribém cada any
 quan arriba Carnaval.

F. JOANET

ANAGRAMA

Goijós portava 'n Ventura
 per lo diumenge de Rams,
 un *total* de doize pams
 y tot plé de confitura,
 quan un molt fort vendabal
 al pobre se li emportá,
 ni més ni menos com fá
 ab una *tot* d' animal.

A. RIBAS LL.

TRENCA-CLOSCAS

DO, RE, MI, FA, SOL, LA

Treure una lletra d' aquestas notas musicals y combi-
 nar las demés de manera que resultin dos noms de dona.

J. FARRÉS GAIRALT

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7.—Nom de dona.
 1 2 3 4 5 2.—Joch.
 3 7 5 6 2.—Per escriure.
 3 2 4 7.—Animal (famella).
 1 2 4.—Tractament.
 1 2.—Nota musical.
 1.—Consonant.

MIQUEL POUS

CONVERSA

- Portam l' americana, Rita, qu' haig d' anar á la
 Rambla dels Estudis.
 —Si qu' es estrany que surtis tant dematí.
 —Es obligat, perquè de lo que hi vaig á comprar, á la
 tarde no n' hi venen.
 —¿Quína cosa es?
 —Un... vaya ja t' ho he dit.

F. JOANET

GEROGLÍFICH

× PINTURA ×

I

L L

O O O O

E

L D L

MAZZANTINI

QUIMET PUJOL

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Antoni López, editor, Rambla del Mítj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

ARTE DE HACER VINOS

Manual teórico-práctico del arte de cultivar las viñas

POR
NICOLÁS DE BUSTAMANTE

Un tomo. Ptas. 3

Elaboración de vinos naturales y artificiales

FÓRMULAS PRÁCTICAS PARA LA IMITACIÓN DE VINOS

POR
FEDERICO P. ALBERTÍ

Un tomo. Ptas. 6

EL MODERNO DESTILADOR LICORISTA

AGUARDIENTES, JARABES, CERVEZAS, VINOS Y VINAGRES

POR
PEDRO VALSECCHI

Un tomo. Ptas. 6

L' Escanya-pobres

PER NARCÍS OLLER

ESTUDI D' UNA PASSIÓ

Edició publicada per la REVISTA LITERARIA l' any 1884

QUEDAN MOLTS EXEMPLARS EXISTENTS

Preu 2 pessetas — Se cedeixen a 2 rals

ARTE DE CUIDAR Á LOS ENFERMOS

POR L. GRENET

Rústica. Ptas 5

Encuadernado, Ptas. 6

CUENTOS BATURROS, por Gascón. Dos tomos, Ptas. 5

COSAS DEL AVI

POESÍAS HUMORÍSTICAS

PER

L' Avi Riera

Un tomo. Ptas 0'50

PRINCIPIOS DE DERECHO NATURAL

POR

Luis Mendizábal y Martín

Un tomo, encuadernado. Ptas. 2'50

RESUMEN BIBLIOGRÁFICO

AGOSTO—Se facilita gratis

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mítj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responem d' extravios, si no 's remet ademés un ral perà certificar Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

L' ALEGRIA DEL PARAYGUERO

—¿Vé la Mare de Deu de la Mercé?... ¡Ja vendrém parayguas!